

Ocena jakości kursów online

Kryteria Stowarzyszenia E-learningu Akademickiego

Wojciech Zieliński
Stowarzyszenie E-learningu Akademickiego

Cele prezentacji

- Przedstawienie prac prowadzonych przez SEA nad opracowaniem kryteriów oceny kursów e-learningowych
- Wskazanie problemów i sformułowanie wniosków

Wojciech Zieliński

- 1999 – 2008 Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi (WSHE)
- 2002 – 2008 Zastępca Kanclerza ds. Informatyzacji
- 2002 – współtwórca Polskiego Uniwersytetu Wirtualnego
- 2002 – 2005 – nadzór nad studiami online w WSHE
- 2006 – 2007 prowadzenie projektów e-learningowych
- Online Educa Advisory Board, elearningpapers Advisory Board
- Od 12.2007 – sekretarz SEA

SEA

- Powstanie – czerwiec 2006, rejestracja – wrzesień 2006
- Cel:
„Promowanie wysokich jakościowo standardów edukacji z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych”
- Działanie:
„Opracowywanie standardów kształcenia przez internet oraz prowadzenie postępowań akredytacyjnych i certyfikacyjnych.”
- Prace:
Opracowanie kryteriów oceny kursów e-learningowych

Kryteria SEA – wstępne pytania

- Co ma być przedmiotem prac – akredytacja czy ocena jakości pojedynczych kursów e-learningowych?
- W jaki sposób dokonywać oceny?
- Jakie modele e-learningu mają być oceniane – online, blended, czy wspomaganie zajęć w uczelni?

W pierwszej kolejności należy zidentyfikować obszary e-edukacji, które powinny podlegać ocenie.

Zespół ds. obszarów kluczowych

- Przegląd kilkunastu opracowań kryteriów oceny kursów e-learningowych – zestawienie istniejących rozwiązań
- Wybór obszarów kursu e-learningowego, które powinny podlegać ocenie
- Określenie kategorii oceny oraz propozycja w zakresie formy kryteriów i skali oceniania
- Wybór rekomendowanych źródeł – najbardziej reprezentatywnych opracowań standardów: eCC 1.5, MIVU, Quality Matters

Kryteria SEA - założenia

- Przedmiot oceny: kurs online (tylko!)
- Oceniane obszary:
  - organizacja kursu
  - opracowanie kursu
  - prowadzenie kursu
  - ewaluacja kursu
- W każdym obszarze ocena dokonywana w aspekcie:
  - technicznym
  - dydaktycznym
  - dostępności
- Dla danego obszaru i aspektu podział na kategorie

Kryteria SEA - założenia

- Forma:
  - kwestionariusz zawierający kryteria jakości kursu online
  - kryteria sformułowane jako pytania z odpowiedziami: „tak”, „nie”, „nie dotyczy”
- Przeznaczenie: instytucje i osoby wdrażające kursy online (głównie w szkolnictwie wyższym)
- Zastosowanie:
  - samoocena
  - identyfikacja elementów decydujących o jakości kursów online
- Dostępność: powszechna, nieodpłatna

Sposób opracowania kryteriów

- Kryteria dla każdego obszaru opracowuje jeden zespół
- Skład zespołu – kierownik, konsultant, 3-4 członków
- Rekrutacja do zespołów spośród członków SEA – dobrowolna deklaracja udziału
- Rezultaty prac zespołów dalej opracowywane przez 6-cio osobowy zespół SEA
- Udostępnienie publiczne wersji „beta”, po komentarzach i uwagach ostateczna wersja kryteriów

Opracowanie kursu – aspekt dydaktyczny

- Ogólne i szczegółowe cele kursu
- Metody uczenia się i nauczania
- Treść kursu (źródła wiedzy i środki dydaktyczne)
- Interakcje
- Kontrola oraz ocena wiedzy i umiejętności uczestników kursu
- Struktura kursu i prezentacja treści

Opracowanie kursu – aspekt techniczny

- Interfejs i nawigacja w kursie
- Funkcjonalność oprogramowania

Opracowanie kursu – aspekt dostępności

- Bariery dostępu do informacji
- Bariery dla osób z dysfunkcjami

Organizacja kursu – aspekt techniczny

- Warunki techniczne
- Wirtualne środowisko nauczania (VLE)
- Pomoc techniczna

Organizacja kursu – aspekt dydaktyczny

- Reguły obowiązujące w kursie
- Rekrutacja i przygotowanie uczestników do udziału w kursie
- Przygotowanie nauczyciela do prowadzenia kursu
- Organizacja obszaru kursu w VLE

Organizacja kursu – aspekt dostępności

- Bariery techniczne
- Bariery zaprojektowania kursu w VLE
- Bariery dla uczestników z dysfunkcjami
- Bariery kompetencji
- Inne bariery

Prowadzenie kursu – aspekt techniczny

- Kontrola warunków technicznych i pomocy technicznej w trakcie kursu

Prowadzenie kursu – aspekt dydaktyczny

- Przygotowanie uczestników do udziału w kursie
- Przygotowanie się nauczyciela do prowadzenia kursu
- Budowanie społeczności uczących się w środowisku wirtualnym
- Wymagania wobec prowadzącego kurs
- Wymagania wobec uczestników kursu
- Metodyka prowadzenia kursu
- Komunikacja nauczyciela z uczestnikami kursu
- Ocenianie uczestników kursu

Prowadzenie kursu – aspekt dostępności

- Bariery techniczne
- Bariery dla uczestników z dysfunkcjami
- Bariery kompetencji
- Bariery geograficzne, czasowe, komunikacji

Ewaluacja kursu

- **Aspekty**
  - opracowania
  - organizacyjny
  - prowadzenia
  - metodologiczny
- **Perspektywy**
  - uczestnika
  - nauczyciela
  - dostawcy (organizatora)

Problemy

- Objęcie kryteriami różnych modeli e-learningu np.
  - ze względu na rolę nauczyciela (od pełnienia wszystkich ról - autora, organizatora, prowadzącego, ewaluatora przez jedną osobę po rozdział wszystkich ról pomiędzy różne osoby)
  - ze względu na sposób opracowania kursu (wykorzystywany gotowy kurs zewnętrzny, cały kurs tworzony wewnętrznie przez wyspecjalizowany zespół, ramy/elementy kursu tworzone przez wyspecjalizowany zespół reszta uzupełniana przez prowadzącego, itp.),
  - ze względu na organizację procesów e-learningowych w uczelni (zorganizowany vs. indywidualne inicjatywy nauczycieli akademickich)
  - ze względu na grupę docelową uczestników kursu (powszechne studia vs. studia podyplomowe dla menadżerów)

Problemy cd.

- Granice pomiędzy obszarami szczególnie opracowanie vs. prowadzenie, ewaluacja vs. pozostałe obszary
- Rozróżnienie pomiędzy aspektem technicznym i dostępności
- Ujednolicenie pojęć: kurs, element kursu, wirtualne środowisko nauczania, cele dydaktyczne, środki dydaktyczne, metody dydaktyczne, narzędzia komunikacji, itp.
- Ujednolicenie formy i redakcji kryteriów

Kryteria SEA vs. rekomendowane źródła

- Różnice
  - KSEA proste w formie vs. rozbudowane opisy i sposoby oceny
  - w KSEA kurs online traktowany jako forma zajęć dydaktycznych vs. kurs online traktowany jako „produkt”
  - w KSEA koncentracja na ocenie procesów związanych z kursem vs. koncentracja na cechach kursu
  - w KSEA wszystkie obszary oceniane równoprawnie vs. dominuje ocena w obszarze opracowanie/projektowanie kursu
- Przyczyny różnic
  - przeznaczenie KSEA – głównie szkolnictwo wyższe
  - e-learning w Polsce we wcześniejszym stadium rozwoju, szczególnie w szkolnictwie wyższym

E-edukacja czy edukacja

Każde z pytań zawartych w kryteriach można przeformułować tak, że będzie odnosiło się do dowolnego rodzaju zajęć dydaktycznych.

Czy pomoc techniczna (kursu online) reaguje zgodnie z przyjętymi regułami na problemy zgłaszane przez uczestników?

Czy obsługa techniczna (zajęć dydaktycznych) reaguje zgodnie z przyjętymi regułami na problemy zgłaszane przez uczestników?

Czy jest podział na e-edukację i edukację?

A może nie stworzyliśmy kryteriów oceny jakości e-edukacji?

Podsumowanie

- Opracowywane kryteria odzwierciedlają stanowisko SEA dotyczące e-edukacji w szkolnictwie wyższym wyrażane wcześniej w opiniach do rozporządzenia MNiSW o warunkach, jakie ...
- Kursy online są równoprawną z innymi formą zajęć dydaktycznych w uczelni i wzbogacają paletę jej możliwości dydaktycznych i organizacyjnych.
- Poza wartością dla e-edukacji opracowanie kryteriów będzie znaczącym wkładem w dyskusję o jakości edukacji w szkolnictwie wyższym.

Dziękuję za uwagę

Pytania?